

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

M 1 5 2 5 6 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2

Četrtek, 27. avgust 2015 / 90 minut (60 + 30)

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtega tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 28 strani (1–28), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani (29–32).

V sivo polje ne pišite.

M 1 5 2 5 6 1 1 2 0 3

3/32

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A

1. naloga: Prepoznavanje umetniških del, 19. stoletje

Slika 1

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993)

Slika 2

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 3

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004)

Slika 4

(Vir: <http://www.slowfamilyonline.com>.
Pridobljeno: 12. 5. 2013.)

1.1. Oglejte si slike 2, 3 in 4 ter ugotovite, katerim smerem pripadajo.

Slika 2: _____

Slika 3: _____

Slika 4: _____

(3 točke)

1.2. Na sliki 1 je predstavljen kip Antonia Canove Amor in Psihe. Kakšna je kompozicija kipa?

- A Trikotna.
- B Simetrična.
- C Diagonalna.

(1 točka)

1.3. Oglejte si delo na sliki 2 in napišite, kdo je avtor slike, njen naslov in nahajališče.

Avtor: _____

Naslov: _____

Nahajališče: _____

(3 točke)

1.4. S pomočjo slike 2 ugotovite, katere so značilnosti neoklasicizma. Obkrožite črke pred pravilnimi odgovori.

- A navdušenje nad antiko
- B navdušenje nad gotiko
- C slikovitost
- D jasnost oblik
- E sporočilo o moralnih načelih
- F prikaz razuzdanosti aristokracije

(3 točke)

- 1.5. Oglejte si sliko 3 in ugotovite (dve navedbi), s katerimi oblikovnimi elementi je slikar dosegel grozljivost prizora.

(2 točki)

Slika 5

(Vir: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana 1998)

- 1.6. Za sliko 5 napišite ime in priimek avtorja ter slog, ki ji slika pripada.

Ime in priimek: _____

Slog: _____

(2 točki)

- 1.7. Kje so se šolali slovenski slikarji, ki so delali ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja?

(1 točka)

M 1 5 2 5 6 1 1 2 0 7

Prazna stran

OBRNITE LIST.

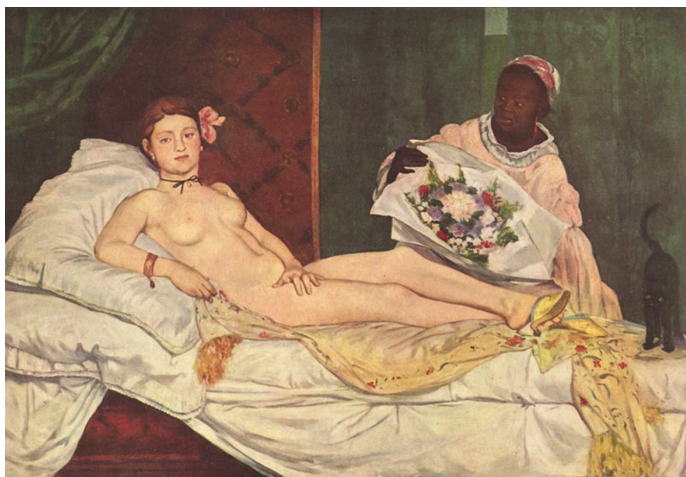

2. naloga: Impresionizem v slikarstvu

Slika 1 (slika 1 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 2

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004)

Slika 3

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004)

Slika 4

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004)

2.1. Poimenujte sliko 1 (slika 1 v barvni prilogi) in zapišite dve oblikovni novosti, ki so ju slikarji te smeri vnesli v slikarstvo.

(3 točke)

2.2. Isti motiv se lahko uporabi večkrat. Pojasnite, zakaj.

(1 točka)

2.3. V impresionizmu se spremeni tudi tradicionalna motivika. S pomočjo slik 2, 3 in 4 opišite, katere sodobne teme so zanimale slikarje te smeri (tri navedbe).

(3 točke)

2.4. Kateri tradicionalni motiv je vsebinsko spremenila slika 2 in kako? Pojasnite z dvema navedbama.

(3 točke)

Slika 5 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

Slika 6 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

2.5. Za slovenski impresionizem je značilna t. i. štimunga. Pojasnite ta pojem.

(1 točka)

2.6. Sliki 5 in 6 (sliki 2 in 3 v barvni prilogi) prikazujeta žanr, ki ima globlje sporočilo. Poimenujte sliki in razložite njuno simboliko.

Slika 5 (slika 2 v barvni prilogi): _____

(2)

Slika 6 (slika 3 v barvni prilogi): _____

(2)
(4 točke)

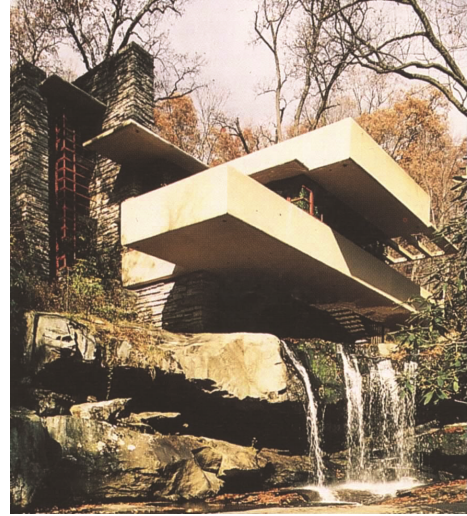
M 1 5 2 5 6 1 1 2 1 1

3. naloga: Arhitektura 20. stoletja

Slika 1

(Vir: Več avtorjev, Umetnost: svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana 2000)

Slika 2

(Vir: A. Schug, Naša doba, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1970)

3.1. Zgradba na sliki 1 upošteva namembnost in poudarja konstrukcijo. Razložite izrek »Oblika sledi funkciji« in imenujte arhitekturno smer, na katero se ta izrek nanaša.

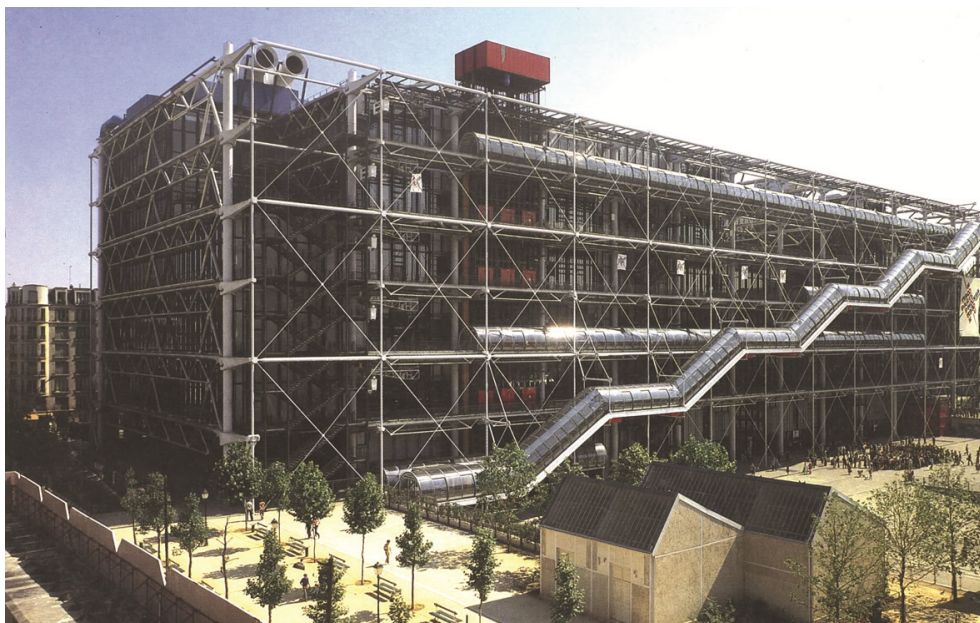
(2 točki)

3.2. K novim uveljavljenim načelom gradnje in urbanizma je postavila temelj šola sodobnega oblikovanja, arhitekture in obrti, ustanovljena v Nemčiji. Imenujte to izobraževalno ustanovo, navedite ime njenega ustanovitelja in razložite njen pomen.

(3 točke)

3.3. Nove tendence v arhitekturi predstavlja stavba na sliki 2. Imenujte to arhitekturno smer, poimenujte avtorja in zapišite eno arhitekturno značilnost te stavbe.

(3 točke)

Slika 3

(Vir: D. Watkin, A History of Western Architecture, Laurence King, London 1996²)

3.4. V 70. letih 20. stoletja je nastala stavba na sliki 3. Poimenujte mesto, v katerem stavba stoji, navedite njeno namembnost in značilnost gradnje.

(3 točke)

Slika 4

(Vir: A. Hrausky idr., Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Rokus, Ljubljana 2002)

M 1 5 2 5 6 1 1 2 1 3

Slika 5

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998)

3.5. Tudi slovenski arhitekti uveljavljajo načela modernizma. Med obema vojnama sta v 30. letih nastali stavbi na slikah 4 in 5. Imenujte oba avtorja zgradb in navedite, kateri dve smeri moderne arhitekture upoštevata umetnika.

Slika 4: _____

(2)

Slika 5: _____

(2)
(4 točke)

4. naloga: Kubizem in futurizem

Slika 1 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana 1994)

Slika 2 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana 1994)

- 4.1. Navedite, kaj vsebinsko povezuje sliki 1 in 2 (sliki 4 in 5 v barvni prilogi). Kako je avtor dela na sliki 1 vplival na avtorja slike 2?

(2 točki)

- 4.2. Poimenujte avtorja in navedite delo na sliki 2 (slika 5 v barvni prilogi).

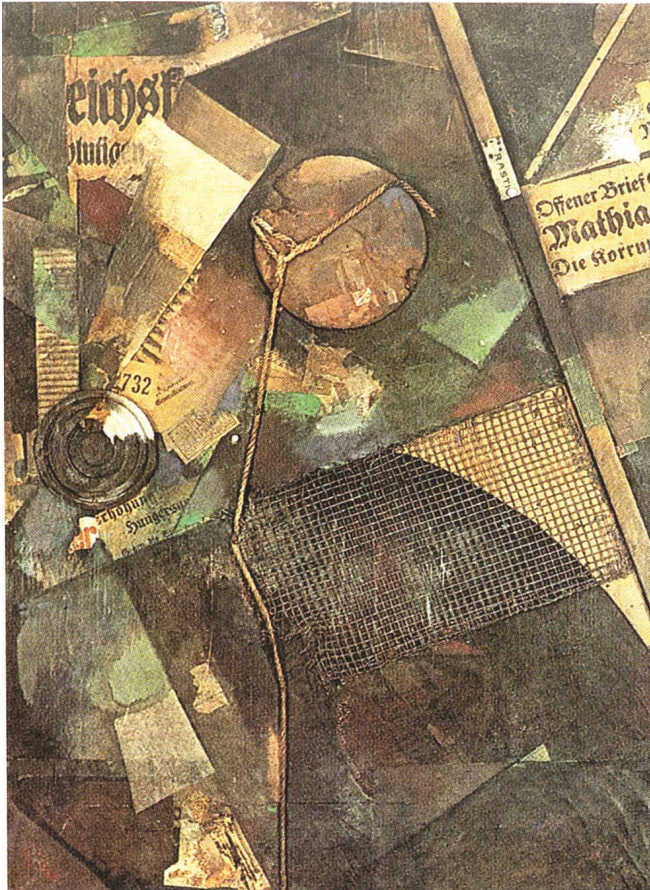
(1 točka)

- 4.3. Slikar dela na sliki 2 (slika 5 v barvni prilogi) si je v času nastajanja slike ogledal razstavo, ki je nanj naredila močan vtis. Navedite, katera umetnost je vplivala na nastajanje dela in zakaj delo velja za avantgardno.

(2 točki)

M 1 5 2 5 6 1 1 2 1 5

Slika 3 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.granger.com/>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

4.4. Kubizem uveljavi novo slikarsko tehniko, ki je razvidna iz dela na sliki 3 (slika 6 v barvni prilogi). Poimenujte novo tehniko in jo razložite.

(2 točki)

Slika 4 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: R. Novak, ABC umetnostne zgodovine, delovni zvezek za 1. letnik gimnazij, Rokus, Ljubljana 1999)

Slika 5 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: A. Mason, A History of Western Art, McRae Books, Florence 2007)

4.5. Primerjajte deli na slikah 4 in 5 (sliki 7 in 8 v barvni prilogi). Za obe deli opišite po dve značilnosti in ugotovite, ali imata kakšno skupno značilnost.

Slika 4 (slika 7 v barvni prilogi): _____

_____ (2)

Slika 5 (slika 8 v barvni prilogi): _____

_____ (2)

Skupna značilnost: _____

_____ (1)
(5 točk)

4.6. Razložite, kaj je manifest.

(1 točka)

4.7. Kakšno je futuristično pojmovanje lepote in kakšen je odnos futuristov do dela na sliki 4 (slika 7 v barvni prilogi)?

(2 točki)

5. naloga: Poznavanje del iz Moderne galerije

Slika 1

(Vir: <http://museums.si/sl/collection/object/4228/>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

Slika 2

(Vir: <http://zerogravity.mg-lj.si/slo/telo/pilon4.htm>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

Slika 3

(Vir: <http://www.pogledi.si/kritike/moja-tvoja-nasa-zgodovina>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

Slika 4

(Vir: <http://www digitizing-ideas.hr/>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

5.1. Konec leta 2009 so v Moderni galeriji v Ljubljani odprli novo postavitev stalne zbirke slovenske moderne umetnosti. S katerim umetnostnim obdobjem se začne postavitev?

Naštejte še tri druge smeri v slovenski moderni umetnosti, ki jih predstavlja zbirka.

(3)
(4 točke)

5.2. Na sliki 1 je mednarodno uveljavljeni slovenski slikar upodobil spomine na strašne dogodke iz svojega življenja. Napišite, kdo je ta slikar in na kateri čas v njegovem življenju nas slika spominja.

(2 točki)

5.3. Za sliko 2 navedite ime slikarja, smer, ki ji pripada slika, in eno značilnost te smeri.

(3 točke)

5.4. Poimenujte avtorja slike 3. Kaj je njeno sporočilo? Z dvema navedbama primerjajte upodobljence na sliki.

(4 točke)

5.5. Kateri umetniški smeri pripada delo na sliki 4 in katera skupina je pri nas začetnica te smeri?

(2 točki)

DEL B**6. naloga**

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 9 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 9 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 10 v barvni prilogi), napišite, kako deli obravnavata vsebino vladarske upodobitve.
(4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

M 1 5 2 5 6 1 1 2 2 1

Slika 1 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: R. G. Tansey idr., Gardner's Art through the ages, Harcourt Brace College Publishers 1996¹⁰)

Slika 2 (slika 10 v barvni prilogi)

(Vir: I. Kuhl idr., 50 Sculptures You Should Know, Prestel, München 2009)

7. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 11 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 11 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 12 v barvni prilogi) glede na obliko in vplive tako, da razložite oblikovno in vsebinsko povezavo kiparstva z obdobjem impresionizma.
(4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

M 1 5 2 5 6 1 1 2 2 3

Slika 1 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: J. Schultze, Devetnajsto stoletje, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1971)

Slika 2 (slika 12 v barvni prilogi)

(Vir: Več avtorjev, Umetnost: Svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana 2000)

8. naloga

Oglejte si likovno delo na sliki 1 (slika 13 v barvni prilogi) in ga predstavite tako, da:

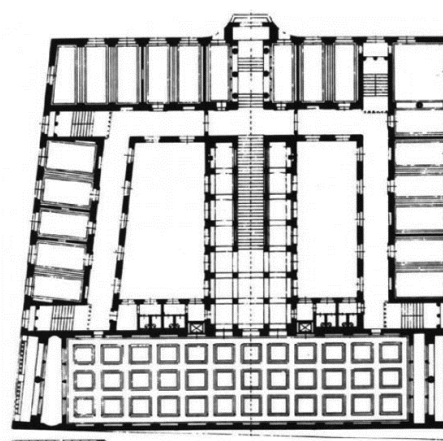
1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (4 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (4 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 1 (slika 13 v barvni prilogi) z delom na sliki 2 (slika 14 v barvni prilogi) glede na obliko in vplive tako, da razložite smernice arhitekture 20. stoletja. (4 točke)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del. (4 točke)

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo najmanj eno in največ dve strani (200 do 350 besed).

Slika 1 (slika 13 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.pogledi.si/kritike/moja-tvoja-nasa-zgodovina>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

Slika 1 a

(Vir: <http://www.openhouseslovenia.org/>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

M 1 5 2 5 6 1 1 2 2 5

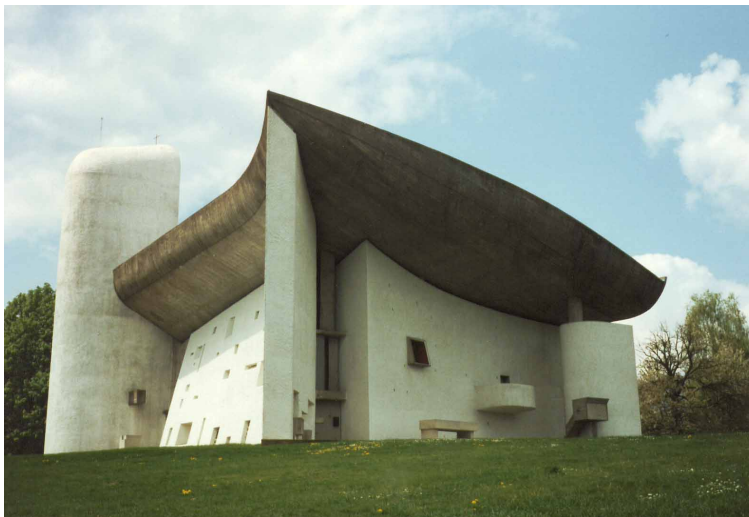
Slika 1 b (slika 13 a v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.openhouseslovenia.org/>.
Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

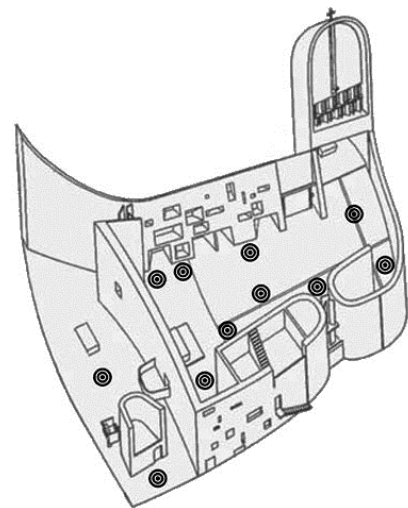
Slika 1 c (slika 13 b v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.openhouseslovenia.org/>.
Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

Slika 2 (slika 14 v barvni prilogi)

(Vir: <http://www.greatbuildings.com>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

Slika 2 a

(Vir: <http://www.learn.columbia.edu/>.
Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

Slika 2 b (slika 14 a v barvni prilogi)

(Vir: <http://4.bp.blogspot.com>.
Pridobljeno: 13. 6. 2013.)

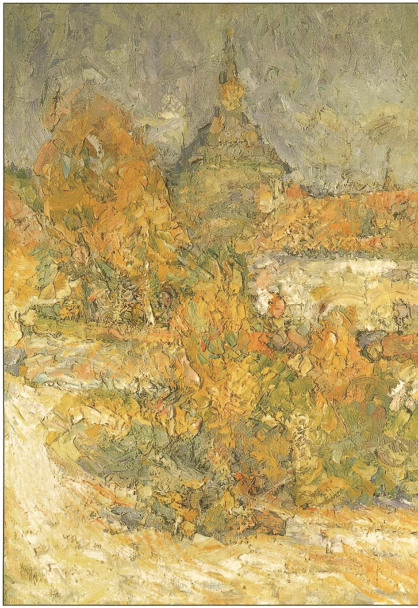
Prazna stran

M 1 5 2 5 6 1 1 2 2 9

V sivo polje ne pišite.

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

Slika 9

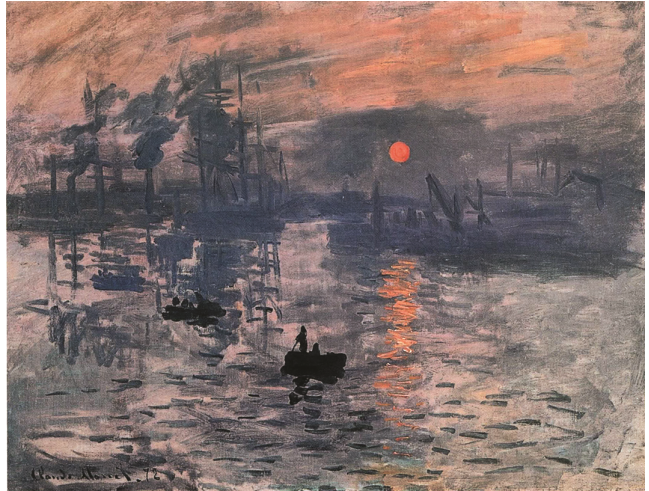
Slika 10

M 1 5 2 5 6 1 1 2 3 1

Slika 11

Slika 12

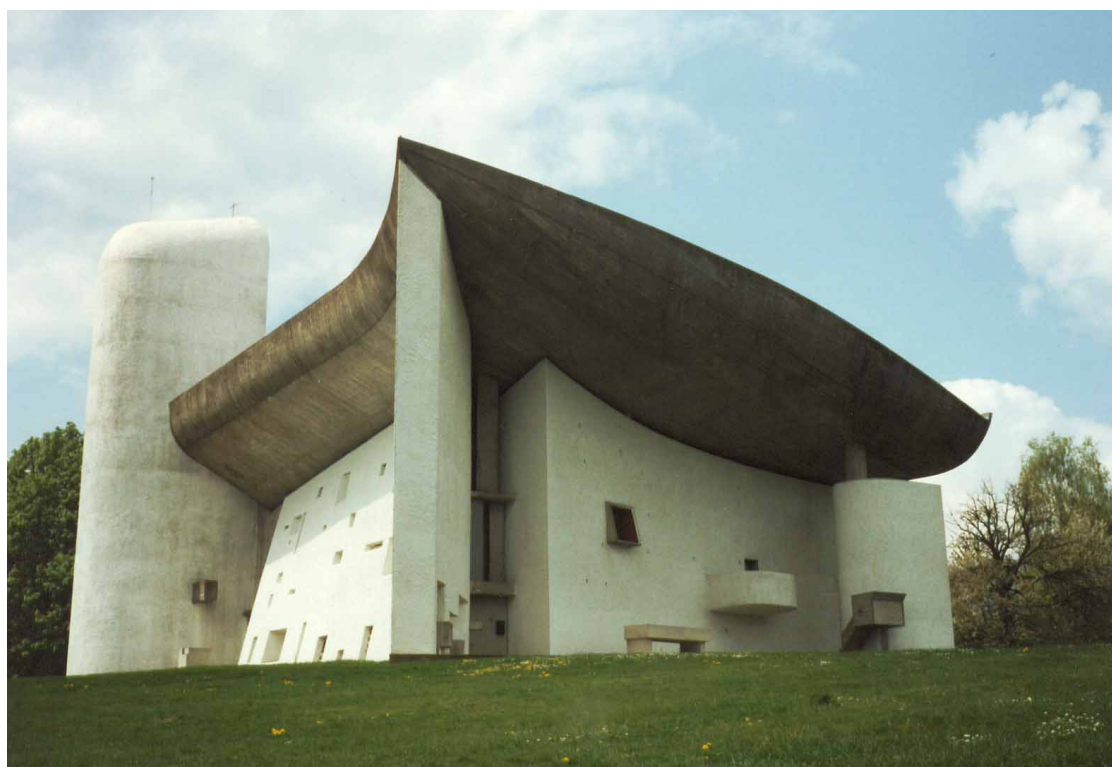
Slika 13

Slika 13 a

Slika 13 b

Slika 14

Slika 14 a